

Barraca de vinya dels plans de Santa Anna

Sant Fruitós de Bages

Ubicació

Comarca:	Bages
Lloc/Adreça:	Claret. Pol. Industrial Pla de Santa Anna. (08272 Sant Fruitós de Bages)
Emplaçament	Des del Pol. Inds, Santa Anna, cal agafar el camí cap al mas La Sala, en un camp a la dreta.

Coordenades:

Latitud:	41.77837
Longitud:	1.87706
UTM Est (X):	406678
UTM Nord (Y):	4625779

Classificació

Número de fitxa	08213-135
Àmbit:	Patrimoni immoble
Tipologia	Element arquitectònic
Estil / època:	Contemporani Popular
Segle	XIX
Estat de conservació	Bo
Protecció	Inexistent
Accés	Fàcil
Ús actual:	Sense ús
Titularitat	Privada
Titular:	Agrícola Forestal La Cortada
Fitxes associades:	
Plans de Claret	
Autoria de la fitxa	Raquel Valdenebro Manrique
Data de registre de la fitxa:	dv., 10/02/2006 - 01:00

Descripció

Barraca de vinya ubicada al límit del terme de Sant Fruitós de Bages, en un camp que resta darrera les naus industrials del polígon de Santa Anna, a escassos metres de la sèquia de Manresa, que passa a migdia. Es tracta d'una barraca de vinya aïllada, de planta rectangular, orientada a migdia, que té com a característica principal el fet de trobar-se dividida en dos compartiments interiors amb dues portes d'accés, una destinada als animals i una altra a les persones. L'aparell constructiu és a base de carreus de gran mida quadrangulars i rectangulars disposats de forma ordenada amb les cantonades reforçades per carreus quadrangulars de gran mida. El gruix del parament és de 56 cm. La seva amplada total és de 4,78 m, i la seva llargada de 3,74 m. L'alçada fins al començament de la volta de cobriment és de 1,58 m. i la seva alçada total de 3,23 m. Les portes d'accés es troben rematades a la part superior per una llinda de pedra monolítica, que conforma una porta de 60 cm d'amplada x 136 cm d'alçada. La coberta recau sobre una línia de pedres que remata la part superior de la paret, i que sobresurt horitzontalment uns centímetres de la línia de façanes exterior amb una funció d'aler, a fi de que la pluja no recaigui directament sobre la paret. Sobre aquest aler, s'esdevé la coberta, feta exteriorment a base de fang i element vegetal que té forma lleugerament apuntada. Interiorment la coberta és independent a cada estança, i és feta amb doble cúpula falsa.

Història

L'origen de les barraques de vinya és incert, si bé al buscar-lo a la tècnica constructiva de la pedra seca, que es remunta a la prehistòria, quan s'optà per substituir els materials simples: fusta i elements vegetals, per pedra. Des de època neolítica, i ibèrica són nombrosos els exemples de tradició constructiva utilitzant aquest tipus de tècnica constructiva. La utilització de la pedra seca en les construccions d'hàbitats rurals no és exclusivament ibèrica, sinó que segurament podríem trobar referències en cada època, no solament de l'antiguitat. Les construccions en pedra seca- aplicades als marges i les barraques de vinya- han originat diverses teories sobre la seva procedència. Així, per una banda hi ha els que opinen que aquest tipus de construcció es remunta a la tradició de monuments megalítics, i d'altres que el remunten a l'edat mitjana, establint un lligament entre les construccions circulars de clons i repobladors de les zones de la Marca Hispànica i les barraques de vinya. Es tractaria doncs d'una continuïtat constructiva dels habitatges medievals. Les barraques de vinya que existeixen actualment al Pla de Bages no tenen una antiguitat inferior al segle XVIII. La majoria es van aixecar al llarg del segle XIX i principis del segle XX coincidint amb l'expansió extraordinària de la vinya. D'aquí la denominació de "barraques de vinya". La construcció era feta en moltes ocasions per mans expertes, i per persones anomenades "barracaires", que procedents d'altres comarques com la Cerdanya, combinaven la feina de pagès amb la de constructors de marges i barraques. Malgrat tot, la feina sempre era seguida directament pel pagès. En altres ocasions, la barraca era aixecada directament pel pagès. La funció d'aquestes construccions era la d'acollir els estris i les eines necessàries pel conreu de la vinya, ja que aquesta podia trobar-se a varies hores de distància a peu de la casa del pagès. La possessió d'una barraca permetria al pagès guardar les eines i no haver de carregar amb elles d'una banda a l'altra. També permetria l'aixopluc del pagès en cas de pluja o de massa calor, i inclús passar una nit si s'esqueia. La majoria d'elles foren abandonades vora la dècada del 1930 quan el conreu de la vinya començà a anar a la baixa.

Bibliografia

FERRER I ALÓS, LL. (1998). La vinya al Bages. Mil anys d'elaboració de vi. Col. Monogràfics nº 19. CEB. Manresa. FERRER I ALÓS, LL. (1992). Vinya, fil·loxera, propietat i demografia de la Catalunya

Central. CEB. Manresa. PLANS I MAESTRA, J. (1994). Construccions de pedra seca a la comarca del Bages. Barraques de vinya al terme de Sant Fruitós . CECB. Manresa. PLANS I MAESTRA, J. (1994). "Model d'estructura agrària bagenca: Sant Fruitós de Bages al llarg del segle XVIII" . Actes del Congrés: Els paisatges de la vinya. Manresa 24-26 d'octubre de 2003. CEB. Pàg. 91-105. SOLER I BONET, J. (1994). Les barraques de vinya. CECB. Manresa.

